

Geachte redactie en / of jury,

Hierbij doe ik u ten behoeve van bovenvermeld project een bijdrage toekomen over de Dorpskerk Huizum.

Mijn bijdrage bestaat uit twee delen: een stukje proza met enkele persoonlijke noten (ervaringen) en een gedicht dat ik over de historie van de Dorpskerk Huizum - het oudste monument in de stad Leeuwarden- heb geschreven (NB Het in 2018 gepubliceerde boek 'Voetstappen in Huizum' opende met een integrale weergave van het gedicht)

Ervaringen met de Dorpskerk Huizum

Ik was ooit wel eens in de Dorpskerk Huizum geweest bij een uitvaart en bij een preekbeurt door mijn broer maar verder had de kerk voor mij als buurtbewoner vele jaren vooral betekenis als historisch erfgoed: een van de meest zichtbare objecten die nog resteerden uit de tijd dat Huizum hoofdplaats van de toenmalige gemeente Leeuwarderadeel was. En historisch van groot belang: het gaat immers om het oudste monument (12e eeuw) van de hedendaagse stad Leeuwarden, met de oudste kansel van Friesland en ook voor het overige een schitterend interieur uit de Gouden Eeuw. Het tufsteen in de muren maakt dat de kerk nog touders is dan de Grote of Jacobijner kerk in de binnenstad. Die wetenschap maakte mij als buurtbewoner trots. In die jaren zag ik het door de kerk gedomineerde gebied, temidden van kerkhof, aansluitende gemeentelijke begraafplaats en het naastgelegen Abbingapark verder vooral als een idyllische stadsoase. Wel viel het mij op dat de kerk wegens geloofsafval steeds minder intensief werd gebruikt. In 2013 besloot de PKN om de kerk als zodanig te sluiten en over te dragen aan de Stichting Alde Fryske Tsjerken. Op verzoek van de Stichting en de PKN kwamen in 2013 wat wijkbewoners bij elkaar die zich gingen buigen over het toekomstig gebruik van de kerk. Er werd een Plaatselijke Commissie (P.C.) gevormd. Ik kwam met enkele concrete voorstellen over hoe de kerk in de toekomst als cultureel podium gebruik kon gaan worden en dat was kennelijk de reden dat men mij vroeg om voorzitter van die P.C. te worden.

Vanaf het allereerste begin proefde ik bij alle aanwezigen enthousiasme om de uitdaging die ons als het ware als een eeuwenoud geschenk in de schoot was geworpen echt serieus op te pakken. We waren het er over eens dat we moesten aankoersen op een spetterend (her)openingsweekend. Niet alleen de wijk maar de hele stad moest weten dat de Dorpskerk aan een nieuw leven was begonnen. Dat we in de publiciteit daarbij spraken van

'wedergeboorte' was niet zo slim: seculier ingestelde vrijwilligers beseften niet dat die term bij PKN-leden pijnlijke associaties oproep. Die fout was de enige smet op een zeer geslaagd openingsweekend dat bestond uit meerdere dagdelen: een feestelijke openingsmiddag, 'talent uit de wijk' (iedereen vanuit de wijk die een talent had of meende te hebben kreeg het podium aangeboden met hele verrassende optredens, natuurlijk van wisselende kwaliteit) en een preview op alles wat de komende jaren aan optredens te verwachten viel (te vergelijken met optredens op de Uitmarkt). Met dat gevarieerde programma was de toon gezet.

Wel bepaalden we als P.C. in ons 'mission statement' dat de activiteiten moesten passen bij het 'karakter' van het gebouw. Wat er vervolgens in de afgelopen zes jaar in en met de Dorpskerk Huizum is gebeurd hoef ik u niet te vertellen: het cultureel podium waar heel veel verschillende evenementen plaatsvinden (exposities, concerten, poëziemanifestaties, lezingen door bekende Nederlanders etc.) is inmiddels in de stad en ruim daarbuiten een begrip geworden. Ik heb daaraan als voorzitter een actieve bijdrage mogen leveren, samen met zo'n 70 andere vrijwilligers en vond het mooi om in het magazine van de Stichting te lezen dat de kerk daarin 'een van onze paradepaardjes' werd genoemd.

De kerk wordt net zo als vele eeuwen eerder ook frequent afgehuurd voor rouw- en trouwplechtigheden. Die categorie evenementen past natuurlijk naadloos bij het karakter van het monumentale gebouw. In het nevengebouw de Voorhof is niet alleen een spoelkeuken met toiletvoorzieningen maar ook een zaal voor zo'n 90 personen. Die wordt wekelijks afgehuurd door kerkgenootschap Elim. Op die manier is de band met het kerkelijk leven weer in ere hersteld. Feitelijk biedt het kunnen verhuren van kerk en nevengebouw een financiële basis die andere, financieel riskantere, culturele activiteiten mogelijk maakt.

En wat zeker zo belangrijk is: op die manier blijft het zo belangwekkende culturele en religieuze erfgoed dat de 800-jarige geschiedenis van de Dorpskerk in zich draagt, voor de toekomst bewaard. Sterker: de kerk is al die jaren nog nooit zo intensief gebruikt geweest en wordt door een grote diversiteit aan mensen bezocht en bewonderd. De toewijding van de vele vrijwilligers is en blijft groot, om niet te zeggen: is, zeker in een stedelijke setting, zonder meer aanstekelijk. Ik ben er trots op dat ik aan dat alles, vanuit de wetenschap dat elk radertje daarbij onmisbaar was, tot eind 2019 een eigen bijdrage heb mogen leveren. Ik heb de eindverantwoordelijkheid nu overgedragen aan Gerik Koopmans. Zelf blijf ik nog wel lezingen met prominente Nederlanders organiseren en rondleidingen in de kerk en op het kerkhof verzorgen. Wat dat betreft 'zijn ze nog niet van mij af'. Het is ook een veel te leuke club om afscheid van te nemen.

Zoals de kerk eeuwenlang een sociale functie in het dorp vervulde vervult de kerk die functie in de hedendaagse stad en op een eigentijdse wijze anno 2020 opnieuw. Wat dat betreft is de hoop van de dichter Atze van Wieren uitgekomen. Bij de toegang naar de kerk ligt namelijk een poëzietableau met een prachtig gedicht van zijn hand. Daarin schrijft Van Wieren over de kerk niet alleen: 'Als een kloek behoedt zij de doden in haar schoot en op haar hof' maar ook dat het functieverlies ten gevolge van (o.a.) het fenomeen koopzondag haar zwaar viel. Tegelijk eindigt hij met: 'zij hoopt op nieuwe oogst, en op jong leven'. Welnu, dankzij de inzet van velen is dat leven is weer geheel teruggekomen.....

Peter de Haan